

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Funkční styly spisovného jazyka

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Rozhodněte, které podmínky jazykového projevu nazveme objektivními slohotvornými činiteli či subjektivními slohotvornými činiteli.

forma projevu psaná, životní rozhled a zkušenosti, projev připravený, zaměstnání autora, příslušnost autora k určité sociální skupině, atmosféra komunikace, oficiální ráz projevu, povahové vlastnosti autora, věk autora, umělecká funkce projevu, duševní stav autora, monologičnost

Objektivní slohotvorní činitelé	Subjektivní slohotvorní činitelé
<i>forma projevu psaná</i>	<i>životní rozhled a zkušenosti</i>
<i>projev připravený</i>	<i>zaměstnání autora</i>
<i>atmosféra komunikace</i>	<i>příslušnost autora k sociální skupině</i>
<i>oficiální ráz projevu</i>	<i>povahové vlastnosti autora</i>
<i>umělecká funkce projevu</i>	<i>věk autora</i>
<i>monologičnost</i>	<i>duševní stav autora</i>

2. Jak nazýváme konkrétní jazykový styl, jako např. styl děl Bohumila Hrabala?

- a) osobní
- b) individuální
- c) *autorský***
- d) spisovatelský

3. Rozhodněte, co nepatří k rysům psaného projevu.

- a) vertikální členění textu
- b) nevázanost na konkrétní situaci – je možno se k němu opakovaně vracet
- c) užití promyšleně utvořených souvětí
- d) *jedinečnost a neopakovatelnost***

4. Rozhodněte, co nepatří k rysům mluveného projevu.

- a) přímý kontakt s adresátem
- b) využití neverbálních prostředků
- c) *zpravidla využívá spisovných jazykových prostředků***
- d) nepřesnost a neobratnost

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

5. Nejpodstatnějším objektivním činitelem jazykového projevu je jeho **komunikační funkce**. Ta rozhoduje o výběru jazykových prostředků a způsobu jejich uspořádání. Rozlišujeme tyto funkční styly:

- a) ***prostě sdělovací styl***
- b) ***administrativní styl***
- c) ***publicistický styl***
- d) ***odborný styl***
- e) ***umělecký styl***

6. Přiřaďte dané úryvky textu k jednotlivým funkčním stylům a uveďte jejich základní funkci.

a) § 451

(1) Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat.

(2) Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.

(Občanský zákoník, Část 6, Hlava III)

Administrativní styl – funkce řídicí

b) Nádraží se naplnilo šustícím hedvábím, načechranými družičkami, vzpřímenými a také starostlivými šosáky, úzkostlivými pentlemi, tuhými klobouky i škrobenými límcí, napjaté a pozorné obličeje; i železniční zřízenci tváří se jaksi významně a štítky jejich čepek se lesknou obzvláště slavnostně.

(Karel Poláček – Okresní město)

Umělecký styl – funkce esteticky sdělná

c) Jeskyně Výpustek

Unikátní systém jeskyně Výpustek byl obýván v dávnověku jeskynními medvědy a od období paleolitu lidmi. Od 17. století zkoumán a člověkem dále využíván. Celá dlouhá a zajímavá historie je zachycena v podzemní expozici. Součástí návštěvnické trasy je armádou vybudované, a v roce 2001 opuštěné tajné podzemní stanoviště. Žádná jiná jeskyně nemá tak velký historický a vědecký význam.

Navštívit ji můžete celoročně.

Další informace najdete na stránkách www.caves.cz.

(Správa jeskyní České republiky – turistický prospekt)

Prostě sdělovací styl – funkce prostě sdělovací

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

- d) Hrad a zámek Staré Hrady na Jičínsku dnes bude patřit tradičním Valdštejnským slavnostem vína. Návštěvníci se setkají osobně s Albrechtem z Valdštejna jako desetiletým chlapcem i s družinou budoucího vévody. Budou připraveny ochutnávky vín, vinný jarmark, dobová kuchyně, souboje mušketýrů, královská garda, starohradský sokolník, ukázky výcviku ptáků a pohádkový program. Otevřeno je od 10 do 18 hodin.

(Mladá fronta Dnes, 12. 4. 2014)

Publicistický styl – sdělovací, získávací, přesvědčovací

7. Rozhodněte, která vlastnost jazykových projevů není typická pro publicistické texty.

- a) aktuálnost
- b) objektivita
- c) připravenost
- d) přesvědčivost
- e) expresivita**

8. Rozhodněte, která vlastnost jazykových projevů není typická pro odborné texty.

- a) situační zakotvenost**
- b) propracovanost
- c) jednoznačnost
- d) celistvost obsahu
- e) přesnost

9. Rozhodněte, která vlastnost jazykových projevů není typická pro úřední texty.

- a) stručnost
- b) srozumitelnost
- c) přehlednost
- d) spontánnost**
- e) věčná výstižnost

10. Ke kterému funkčnímu stylu byste přiřadili dané útvary?

a) reportáž	publicistický styl
b) návod (na obsluhu)	odborný styl
c) plná moc	administrativní styl
d) editorial	publicistický styl
e) rozsudek	administrativní styl
f) fejeton	publicistický/umělecký styl
g) seminární práce	odborný styl
h) plakát	prostě sdělovací styl
i) drama	umělecký styl
j) žádost	administrativní styl

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.